

ΠΑΡΑΔΟΣΟΤΗΤΕΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

ΠΩΣ Ο Π. ΜΕΡΙΜΕ ΠΡΟΣΕΠΟΙΗΘΗ ΤΟΝ ΝΕΚΡΟ ΣΤΗΝ ΚΟΡΣΙΚΗ!...

Ο Μεριμέ και οι μελέται του. Τό ένδιαφέρον του γιά τήν λαογραφία. Ένα ταξίδι του στην Κορσική. Πώς προσεπείθηκε τόν πεθαμένο γιά νά άνωσει νά τόν μοιρολογούν. Διπλωμένος στό σάβανο. Τό μοιρολέγι του γέρο Κορσικανού. Κλάματα και θρήνοι. Η συγκίνησης του Μεριμέ. Αί έντυπώσεις του. Η φρίκη του θανάτου!...

Ο περίφημος γάλλος διηγηματογράφος του περασμένου αιώνας, συγγραφέας τής «Κόρινθ» και τόσων άλλων δημοσιευμάτων, Πρόσπερος Μεριμέ, δέν ήτοχολείτο ός γνωστόν, μόνον μέ τήν φιλολογία αλλά και μέ τήν αρχαιολογία και μέ τήν λαογραφία εις τήν όποιαν, άν και έρασιμότης, λόγω τών μακρών του μελετών ειχε αποκτήσει μεγάλη περίω. Η πετρα αθή φαίνεται όχι μόνον ότι συχνή και έπιτυχή χρήση έφθόσαν λαογραφικών και αρχαιολογικών στοιχείων που συναντώνται ανά διηγηματά του, αλλά και σέ διάφορα καθαράς έπιστημονικά έργα που έδημοσίευσεν κατά καιρούς. Γνώστης πολλών ξένων γλωσσών (ήξερε και νέα ελληνικά) ειχε μεταφράσει ο Μεριμέ στην γαλλική δημοτικά τραγούδια διαφόρων λαών και άλλα λογοτεχνικά μνημεία.

Στά μεγάλα και συχνωτάτα του ταξίδια έμάευσεν έκτός από τίς έπιγραφές τών μνημείων και τίς σχετικές μέ τή ζωή τών λαών, που του έδωκε έντύπωση, έθιμα, παροιμίες, παραδόσεις, και ίδιους τραγούδια.

Στή όανία του αυτή όφειλεται και τό παρακάτω περιστατικό τό ότεον περιέσσωσεν ένας ατύχητος μάρτυς, ο κορσικανός, ποιητής και λαογράφος Λουκιανός Όρτολι.

«Τό θέρος του 1839, λέγει ο Όρτολι, ο Μ. Μεριμέ, έπιθεωρητής τών Καλών Τεχνών, ταξιδεύοντα εις αρχαιολογικές εργασίες, βρισκόμασεν στην Κορσική. Είχε φύγει από τό Φορζάνο και έπήγαινε σ' ένα άλλο χωριό τής Κορσικής, τήν Όλμίτια, γιά νά έπισκεφθί ένα ιστορικό μοναστήρι. Λόγω τής ιδιότητός του αλλά και έπειδή ο Κορσικανός είναι φύσει φιλόθεος, έγινε παντού δεκτός μέ μεγάλες τιμές και περιποιήσεις.

Ο Μεριμέ μιά που βρισκόμασεν στόν κλασικό τόπο τών μοιρολογιών, τών «βύτερος» όπως τά λέγει ο Ιταλός, σκέφθηκε ότι θά ήταν πολύ ένδιαφέρον νά ιδί έκ του φρονικού πώς αυτοσχεδιάζοντα τό περίεργα ο ύδα και πόου δυνατά γιά τό πάθος και τό αίσθημά τους τραγούδια. Τήν έπιθυμία του αυτή τήν έξέφρασε ο Μεριμέ σέ μερικούς κορσικανούς, άλλ' έπειδή, κατά... κακήν του τύχη, κανείς δέν ειχε παθάνει τίς μέρας εκείνης, που έξήγησαν ότι δέν ήσαν δυνατόν νά Ικανοποιήθί η έπιθυμία του, γιατί γιά νά έμπνευσούσι ο Κορσικανές μοιρολογίστρες έπρεπε νά βρεθούσι έμπρός σέ πραγματικό νεκρό. Μόνον ή θεα ατύχο μορούσσι νά τίς κάνει ν' αυτοσχεδιάσουν τραγούδια, χύνοντας δάκρυα και τραβώντας τά μαλλιά τους!

Τότε ο Μεριμέ έπρόσεινε νά προσκοιθί ο ίδιος.. τόν νεκρό γιά νά ιδί πώς θά τόν έκλαιγαν. Η πρότασις του έγινε δεκτή και άμέσως άρχισεν η σχετική μακάβρια προσομοίωσις. Τόν έξέκλυσαν πάνω σ' έναν καναπέ, στη μέση τής μεγαλειώσεως κήραρος που σπιτάει όπου έβριεν, τόν έβυλιξαν μ' ένα σάβανο, του έδεσαν τό λαμό κατά τό κορσικανικό έθιμο, μ' ένα άσπρο μαντήλι και άναψαν γύρω στο ψευτονεκροκρήβατό του κεριά. Στην Όλμίτια, τό χωριό όπου συνέβριαν όσα διηγούμαστε βρισκόμασεν τόν καιρό εκείνο ένας άντρας που ειχε τό ταλέντο ν' αυτοσχεδιάζι μοιρολόγια, σάν τίς καλλίτερες μοιρολογίστρες.

Τόν εκάλεσαν λοιπόν, και του έξήγησαν κρυφά τήν έπιθυμία του ξένου τήν όκταν εκείνος έσπευσεν άμέσως νά Ικανοποιήθι.

Ο μοιρολογητής ξεφωνίζοντας έπροχώρησε στο δωματίό όπου κοίτονταν ο Μεριμέ, και τραβώντας τά μαλλιά του έχορτασε έναν άγρό πένθος χωρό γύρω άπ' τόν... νεκροκρήβατο. «Εσπινες κατόπι προς τό σόμα του δήθεν νεκρού. έκνατε τήν κλασική χειρωνακία μου κλασίματις των βλεφάρων, και φίλησε τό μέτωπο και τά χείρα του... πεθαμένο χύνοντας δάκρυα. Ύστερα όμως, αποτόμως, σάν νά τον ειχε έπιρράσει ή πιστή αναπαράστασις τής πέθυμης τελ-τής, έξέλας ότι όλα ήσαν σκηνοθε-ήματα, και άεργά στην άρχη, κατόπιεν δε σε γληγορότερο ρυθμό, άρχισεν νά «κλαιγί τόν έξενό» μέ αυτά τά λόγια:

«Όταν άκουσα τίς καμπάνες—που σημαίαν νεκρώσιμα—χωρίς νά ξέρω που ήγγαυα—έτρεξα άμέσως και νάμαι στο χωριό—λαχνασιμύως και τρέμοντας άπ' τή συγκίνηση. Μου λέν: έλας ξένος—πέθανε στο σπίτι του κρη Παύλου—Μιχάλη. Κι' έπειδή τόν τόπο μας, ένες ξένος—είναι ιερός ο συγγενής—σάν άδερφός μας νά γιανί—είμαι έτοιμος νά τόν κλάψω. Παλληκαρι μου, στο χλωμο σου μέτωπο πόσοι άπρίληδες άνθί-

μαγίλου του παρελθόντος—και νά ο τάφος που έβρουσες άνοιχτεις τώρα γιά εμένα!...

Άχος άλλο άφησε εκεί κάτω—στόν τόπο σου, στο σπίτι σου, έναν πανέγρα και μιά μητέρα, άνήλικους γιά τ' ότι έβριεντες τόσο μακριά άπ' αυτούς—και καμιά άθραβονασιατικά ίσως που σ' άκολουθούσε μέ τή σκέψη της. Ό! τί πόνο θά νουέσουν—και τί δάκρυα θά χύσουν—δταν σέ λίγο μάθουν ότι πέθανες ο ξένη γή—σάν πουλι σπρωγμένο άπ' τούς άνέμους—μακριά άπ' τή φωλιά όπου γεννήθηκε!

«Όλοι μου, στο στρώμα' αυτό—καθώς στο ιερό εταγγέλιο τής κορσικανής φιλοθένας—ας όριστούμε ότι θά φρονιζ'ουμε μ' ελπίδια—τόν τάφο που θά τόν σκεπώσθι—την γή όπου θά κοιμηθί. Κοπίλεις ειχτε λουλούδια—στά νέα του, χυτά μαλλιά, σκεφθήτε τά παιδιά σας και σταυρώστε νά τόσο άφρατα χείρα του—σταυρώστε τα πάνω στο στήθος του—και βάλτε άνάμεσά τους τό σταυρό. Και όλοι ως παρακαλούμε το θεό—νά δώσθι στη δύστηνη ψυχή του—μιά μικρή γωνιά αναπαύσεως—στην ούρανα κατοικία του—γιά νά ζεζέγη εκεί έπάνω—διε τό σόμα του είναι θαύμο έδώ στη γή μας, μακριά άπ' τήν πατρίδα του!...»

Αυτό ήταν τό κορσικανικό μοιρολόγιό φησιότατο, έντελώς αυτοσχεδιασμένο και πού ταιριάζε θαυμαστά στο Μεριμέ. Ας δοθίμε τώρα τί έπηκολούθησε:—«Στό άκουσμα τών φωνών αυτών, συνεχίζει ο Όρτολι, και τό μοιρολογιό, πολυάριθμοι γαιτόνι ειχαν τρέξει και γέμισι τή σάλα. Άλλοι ξεγελασμένοι άπ' τήν σκηνοθεσία, άλλοι ιδιοκαμημένοι περ τίνους έμπρός, έλαβον τήν άρμόζουσα γιά τήν περίπτωση στάσι, γονατίζοντας γύρω στον καναπέ, και τονίζοντας μέ τους λυγμούς των τίς στροφές του μοιρολογίου. Όσο προχωρούσε τό τραγούδι, τόσο τό πρόσωπο του Μεριμέ ελθόματις, ός που στο τέλος κατάντησε νά μοιάζι σάν του άληθινού νεκρού. Όταν τό μοιρολόγι τελείωσε, ο Μεριμέ ένοιξε τά μάτια του, άνασηκώθηκε και κινάεσε έπι πολύ τούς παρισταμένους, ό όκοιοι άπεσούρησαν άμέσως, μη ξερώντας άν έπρεπε νά κλάψουν ή νά γελάσουν έμπρός στο νεκροαντίκροστο αυτον ξένο.

Ύστερα ο Μεριμέ ζήτησε λίγο κρασί, τό ήπιε και πήγα νά κοιμηθί. Δύσθυμος και σιωπηλός, άφού παρεκάλεσε τους άνθρώπους, που τόν φιλοξενούσαν, νά του έχουν έτοιμο γιά τήν άλλη μέρα τό πρωί, ένα άλόγο μέ τόν άγωνιάτη του.»

Τά έτηρηώματα καθ'άλλωμεθε τό δλογο και έφυγε άπ' τήν Όλμίτια, στην ό-οία δεν έβαναγόρισε ποτέ πιά.

Μετά δεκαπέντε χρόνια διηγούμενος ο Μεριμέ τό άνέκδοτο αυτό σέ κάποιον γνωστό του έλεγεν ότι ο ψευδοθάνος του τής Όλμίτιας τον ειχε κάνει νά αισθανθί, την μεγαλειώση συγκίνηση τής ζωής του!...

—Έννοωσα τί θά ήθ θάνατος. Αισθάνθηκα τήν παγονιά του και τήν φριμαλωτέτα του!

ΠΡΟΣΠΕΡ ΜΕΡΙΜΕ

ζωής του!... —Έννοωσα τί θά ήθ θάνατος. Αισθάνθηκα τήν παγονιά του και τήν φριμαλωτέτα του!

ΑΦΙΕΡΟΥΝΤΑΙ ΣΤΗΝ...ΟΥΛΕΝ ΤΟ ΙΕΡΟ ΔΕΝΔΡΟ

Στός Άντίλλας βρισκόματις ένα δένδρο τό όποιον έχει περιεργοντάτας ιδιότητας. Τό φύλλα του δένδρου αυτού βγάδουν τόσο νερό, όστα άρκει γιά τας ανάγκες των κατοίκων, οι όποιοι τό μαζεύουν σέ ειδικούς λάκκους.

Τό δένδρο αυτό τό όποιον όνόμασαν οΊθαγενείς «Ιερόν» βρισκεται πάντοτε μέ φάλλα. Τά φάλλα δέν πές τουν άν δέν σχηματισθόν άντελώς τά νέα.

Τό φύλλα αυτά μαζεύουν δαλην τήν ήμέρα τους όδρατμούς τής άτμοσφαιρας, ο όποιοι εινε αφθονώτατοι εις τας περιοχάς εκείνας. Τήν αύγή τό νερό σάζει από τά φύλλα σαγόνα μέ σαγόνα.

Τά νησιά τών Άντιλλών θά ύπέφεραν από μεγάλην έξηρασία άν δέν έκπρονοεί η φύσις, η όποία σάν καλή μητέρα παρουσιάζει τά δένδρα αυτά, που σάζουν τόν πληθυσμό από τό φοβερότερο μαρτύριο.

